11
9. SEPTEMBER 2022
ÅRGANG 122

TRO & MISSION

BENT OLSEN HAR ANSAT **MERE END HVER FJERDE** MISSIONÆR I LM

> SIDE 10

TEMA:
MEDVANDRING
> SIDE 24

TABTE VORES HJERTE TIL HUNDESTED
> SIDE 06

75.000 KRONER TIL LÆRER-UDDANNELSE I CAMBODJA
> SIDE 20

PAULO EVANGELISERER BLANDT NOMADER
> SIDE 38

#SammenOmFællesskab #SammenOmOplevelser

Efterskolernes Dag

Søndag d. 25. september
kl. 13.00 - 17.00

Kom og oplev en skole med plads til lige den du er.
Om du er til topmatematik, volley eller astronomi. Gokart, fodbold, keramik eller bibeldykning, så er der plads i vores fællesskab.
Her er plads til tro, liv og forskellighed. Her er plads til dig.
Kom og se skolen og få en snak om hvad vi kan tilbyde.

#SammenOmForskellighed

#SammenOmVenskaber

Vi glæder os til at se dig.

hedemølle efterskole

INDHOLD

06 Tabte vores hjerte til Hundested

10 PORTRÆT
"Gud har brugt LM til at frelse mennesker"

18 **LM RUNDT**
> Mission er noget, vi er fælles om
> Får 75.000 til læreruddannelse i Cambodja
> LM's første friskole fylder 50 år

24 **TEMA: MEDVANDRING**
> Medvandring er at dele tro og liv med hinanden
> Tre mænd på vej sammen i troen
> Hvis ikke generationerne vandrer sammen, knækker LM på midten
> "Se, jeg går til Galilæa"

30 **KIRKEN VERDEN RUNDT**

33 **NYT FRA LM**

34 Gud bliver ved med at være med i bilen

35 ANMELDELSE
Tro, kirke og homoseksualitet

36 Ingeniør har Bibelen med på kontoret

38 "Mit masaitøj giver mig en indgang på bopladserne"

43 Meget taknemmelig for samarbejde med giverne

NICKLAS LAUTRUP-MEINER
KOMMUNIKATIONSLEDER
NLM@DLM.DK

GUD RÆKKER **STAFETTEN VIDERE**

Mange års tro tjeneste er et tema, der går igen i dette nummer af *Tro & Mission* – ligesom det i øvrigt ofte gør i mange andre numre. Det gælder for Bent Olsen, der i 42 år har været ansat i LM som missionær og missionskonsulent. Det gælder for Lisa og Peter Kofod, der i 49 år har været engageret i et LM-arbejde med svindende ressurser, og det gælder for Henning Andersen, der er aktiv i sit lokale LM-arbejde. Ligesom det i øvrigt også gælder for Paulo Kurupashi i tjenesten for at nå masaierne med evangeliet.

Hver især er deres historier imponerende. Og de bliver ikke mindre imponerende af, at de ikke er enestående. Rigtig mange andre har været trofaste bibellæsere og forbedere, lagt en trofast arbejdsindsats i deres lokale arbejde eller stået i en lang tjeneste i international mission. Andre har været tro i en lang tjeneste på deres arbejdsplads, som forkynder, omsorgsperson for nogle, der havde et særligt behov, eller tro i de praktiske opgaver, som skal være på plads, for at hjem, missionshus, lejrsted eller skole overhovedet kan eksistere.

LM har et omfattende og vidtforgrenet arbejde, hvor mange mennesker lægger en stor arbejdsindsats år ud og år ind. Det er dybt imponerende! Men når begejstringen har lagt sig, melder spørgsmålet sigg: Hvem skal føre stafetten videre, når de mange års tro tjeneste kommer til en afslutning?

Der er ingen tvivl om, at LM – ligesom meget andet kristent arbejde i hele den vestlige verden – skrumper i disse år. Det gælder antallet af hoveder i missionshuset uge efter uge. Men det gælder også den goodwill og interesse, som danskerne for en generation eller to siden havde for LM's arbejde.

Det er ikke unaturligt eller uforståeligt, at modgang avler modløshed. Men heldigvis er det ikke LM's huse eller de konkrete arbejdsindsatser, LM udfører, der er LM's vigtigste aktiv. Det er troen på Gud derimod. Derfor er vores opgave ikke først og fremmest at drive et konkret arbejde, men som sædemanden at sprede kornene. Så har vi fået lovning på, at "noget faldt i god jord" (Matt 13,8).

Derfor kan vi få lov at glæde os over at række ordet om ham videre og være tro mod ham i den tid, vi har fået givet. Så skal Gud nok tage sig af at række de stafetter videre, der skal rækkes videre, og lade nyt arbejde blomstre op der, hvor andet må visne.

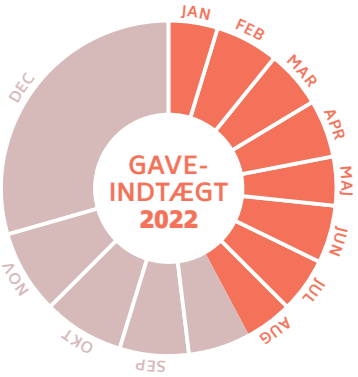

BRUG FOR GAVER NU

Efter årets første otte måneder viser det sig, at der er brug for ekstra mange gaver til LM's arbejde i løbet af efteråret for at undgå et underskud, når året er omme.

Gaveindtægterne har i hele 2022 haltet lidt efter både budget og gavetal fra sidste år. Ved indgangen til årets fire sidste måneder har LM modtaget 7,2 millioner kroner, hvilket er 967.000 kroner efter gavebudgettet og hele 1,5 million mindre end på samme tid sidste år.

NY MUSIKKONSULENT

LM Musik har netop ansat en ny halvtids musikkonsulent som afløser for Christian Engmark.

Det bliver 32-årige Benjamin Kirketerp fra Vestjylland, som er uddannet på musikkonservatoriet i el-bas og komposition, og sammen med musikkonsulent Laila Paulsen skal inspirere LM'erne til lovsang.

FOTO: ANJU BAK-SKOVENBORG

KOLLEGIEPIGER LÆRER AF **BIBELENS KVINDER**

Hvem er kvinderne i Bibelen, og hvad kan de lære os om at være kvinder i dag?

Kunthea Kuy, der er leder af LM's kollegium i Battambang i Cambodja, giver sammen med missionær Anju Bak-Skovenborg bibelundervisning til de piger, der bor på kollegiet.

Ved den første undervisningssamling i august fortalte Kunthea pigerne om den første kvinde i Bibelen, Eva.

Anju og hendes mand, Mika, rejste til Battambang i januar 2022. De er LM's første missionærer i byen, og en af deres opgaver er at være støtte for Kunthea, der som kollegieleder tog imod de første piger på kollegiet i marts i år.

FOTO: JANNE BAK-PEDERSEN

LM KIDS' BOBLEN HAR VÆRET PÅ BORNHOLM FOR AT HOLDE ARRANGEMENTER, HVOR BYENS BØRN (OG VOKSNE) FÅR MULIGHED FOR AT HØRE OM JESUS, HOPPE PÅ HOPPEBORG, LEGE SJOVE LEGE OG HYGGE SIG SAMMEN. HER ER DET FRA BOBLETRÆF I ØSTERLARS.

FOTO: VIVI AGERBO JØRGENSEN

MASAITRAKTATER VAKTE STOR INTERESSE

Et trosvidnesbyrd fra en kendt masai-sanger på forsiden af en ny traktat gav mange begejstrede telefonopkald hos Soma Biblia, som er LM's litteraturmission i Tanzania.

Traktaten blev lanceret i sommer ved en masai-gudstjeneste i Dar es Salaam, og er den første, Soma Biblia har udgivet på masai-sprog. Indholdet gjorde så stort indtryk på læserne, at mange ringede lige efter udgivelsen og ville vide mere om den kristne tro.

Den kristne masai-sanger, Mary Paulo Lemburis, bekender i traktaten sin tro på Jesus som befrier fra mørkets magter. Hun og hendes mand medvirker med sang og vidnesbyrd ved evangelisationsfremstød på forskellige masai-bopladser rundt i landet.

Soma Biblia planlægger at udgive endnu en traktat med vidnesbyrd fra en masai, da den første er blevet så godt modtaget.

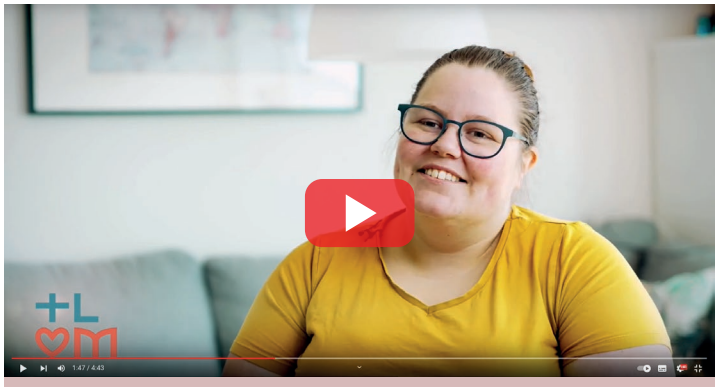

MAJ LÆRTE JESUS AT KENDE, DA HUN DELTOG I ET ALPHA-KURSUS. HUN ER TAKNEMMELIG FOR DE MENNESKER, DER VAR MED DÉR OG BAGEFTER INVITEREDE HENDE IND I ET KRISTENT FÆLLESSKAB.
SE VIDEOEN PÅ YOUTUBE.COM/LUTHERSKMISSION

» Bibelen er kirkens kanon, og denne kanon er ikke kun en frivillig inspirationskilde, vi kan plukke lidt fra. Den er kirkens rettesnor for tro og livsførelse.

HENRIK NYMANN ERIKSEN, REKTOR PÅ DANSK BIBEL-INSTITUT

JULEMAGASINET 24:12 HAR FOKUS PÅ, HVORDAN TRO PÅVIRKER LIVET

I hovedartiklen i dette års julemagasin 24:12 fortæller Astrid Ishøj, der deltog i sæson 2 af realityserien "Alene i Vildmarken" om sin bryllupsrejse på ski og til fods på lands af Norge og om, hvad det har betydet for hendes tro og forhold til Gud.

En anden artikel handler om Birgitte og Jens Nielsen fra Hillerød, der har valgt at bruge mange resurser på at tage sig af flygtninge. Der er også en historie om konceptet med samtalekort for hele familien. Formålet er at hjælpe til, at samtalerne i familien ikke kun bliver til sniksnak og aftaler, men også kommer til at handle om eksistentielle spørgsmål.

Bladet, der er velegnet til uddeling, kan forudbestilles på lohse.dk med op til 70 procent rabat inden den 30. september.

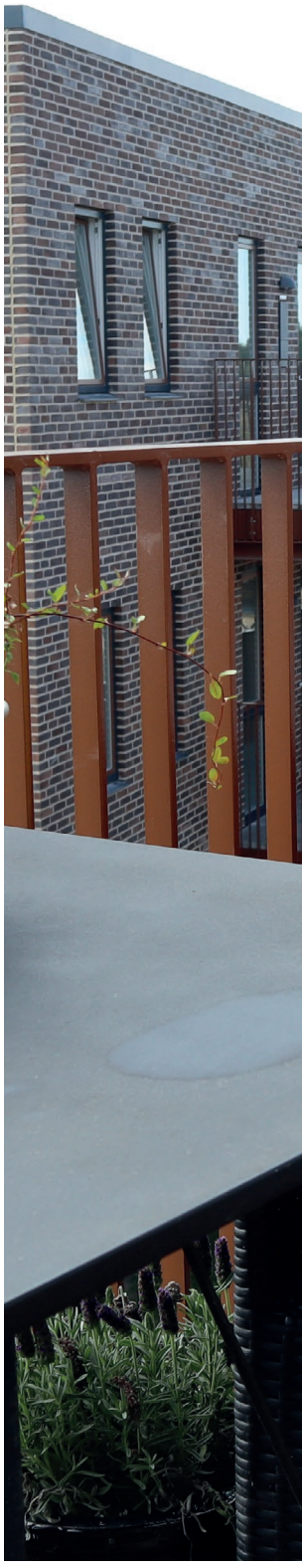

Lisa og Peter har begge været igennem et længere sygdomsforløb. For få uger siden flyttede de til Hillerød i en nybygget lejlighed.

TABTE VORES HJERTE **TIL HUNDESTED**

LISA OG PETER KOFOD HAR DREVET LM-ARBEJDET I DEN NORDSJÆLLANDSKE BY I 49 ÅR, INDTIL DE FOR FÅ UGER SIDEN MÅTTE FLYTTE DERFRA PÅ GRUND AF HELBREDET.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** KARIN BORUP RAVNBORG, PRIVAT

"Vil du ikke med op til Hundested og hjælpe til med søndagsskolen?"

Sådan lød kaldet i efteråret 1970 til den dengang unge bornholmer, Peter Kofod, som gik på bibelskole på LMH. Han og en anden ung mand tog turen op til den fjerntliggende havneby for at hjælpe til i den lille LM-kreds, der lå dér.

"De var ikke så mange – kun en lille flok voksne – men det var rigtig godt, og der kom masser af børn," fortæller han.

To år senere blev han forlovet med nordsjællandske Lisa. Hun kendte også Hundested-kredsen og havde gennem sin opvækst været deroppe med sin far, når han som prædikant var rundt og holde møder.

"Far talte altid så varmt om den lille menighed. Jeg tror, han havde tabt sit hjerte til Hundested," siger hun.

Parret blev spurgt, om de ikke havde lyst til at flytte derop. Egentlig havde de tanker om at flytte til Peters fødeø, Bornholm. Men de følte dog begge et kald fra Gud og mennesker til Hundested og flyttede dertil – i det samme hus, hvor de har boet indtil for nylig.

FYREDE OP I DET ISKOLDE MISSIONSHUS

Parret faldt hurtigt godt til i den lille fiskerby, selvom de som nygifte stod med mange opgaver. Få år efter de kom derop, flyttede en af de andre familier til Jylland, og Lisa og Peter, der nu var blevet forældre, overtog opgaven med at passe det gamle missionshus fra 1934.

"Jeg kan tydeligt huske de første år. Der var møder hver tirsdag aften, og vi kom med barnevognen, og om vinteren var der iskoldt i missionshuset. Der var en petroleumsovn, der skulle fyres op i, og der skulle skovles sne udenfor," fortæller Peter, der var fabriksarbejder. Lisa var sygeplejerske på forskellige sygehuse. I mange år stod de for børne- og juniorarbejdet, og Lisa, der selv er opvokset med korarbejde, startede et juniorkor.

"Vi havde et rigtig godt sammenhold i kredsen og med folk fra byen," siger de begge og under-

LM I HUNDESTED

1934
Missionshuset Betania i Hundested blev bygget med midler fra "to hellige søstre fra Frederiksværk".

1985
Det blev nyistandsat, og 50-året blev fejret med blandt andet sang ved Hundested Juniorkor og tale ved formand Peter Kofod.

1992
Betania blev solgt, og mødevirksomheden ophørte.

2002-2022
LM holder Debataftener om Kristendom.

streger den støtte og forbøn fra andre LM-kredse i Nordsjælland, som gjorde, at de aldrig følte sig alene.

HJEMMET VAR FYLDT AF SANGGLADE BØRN

Der har i årenes løb været mange Hundested-børn i Lisa og Peters hjem, efter de begyndte at holde både juniorklub og juniorkor hjemme i stuen. Peter husker særligt en mandag aften, hvor juniorkoret øvede, og han sad i soveværelset og skulle forberede sig til at holde søndagsskole.

"Først kom de efter én stol, så en anden, indtil der ikke var flere stole i hele huset, og jeg måtte sidde på sengekanten og læne mig ind over skrivebordet. Dér blev jeg nok lidt irriteret," siger han, men husker så, hvordan han hørte dem synge om Jesus som deres frelser.

"Og så kunne man jo ikke andet end være glad," smiler han.

Det betyder også, at de fik et særligt forhold til deres bysbørn. Så sent som i foråret mødte Lisa en sygeplejerske på sygehuset, hvor hun var indlagt med senfølger efter kræft, der genkendte hende fra den tid, hun sang med i juniorkoret, og udbrød: "Åh, det var så hyggeligt, når du læste bibelhistorier for os." Og Peter, der i foråret blev ramt af en blodprop, mødte en mand til genoptræning på plejehjemmet, som engang havde gået i søndagsskole hos ham.

DEBATAFTENER OM KRISTENDOM

I 1992 blev missionshuset i Hundested lukket og solgt, og LM stoppede sin mødevirksomhed der.

"Vi var blevet for få, og vi var nok også kørt lidt

» **De fleste var rigtig glade for at komme og holde oplæg ved debataftenerne i Hundested og syntes, at det var et helt særligt koncept.**

træt," fortæller parret, der tog til Hillerød for at komme i LM i Ullerød. De fortsatte dog juniorkoret derhjemme og også søndagsskolen og juniorklubben som en del af LM Ullerøds arbejde.

Der var dog stadig et kald til Hundested i afdelingen, og i 2002 blev Lisa og Peter spurgt af pionerudvalget, om de ville være med til at starte "Debataftener om Kristendom". Det eneste, de skulle gøre, var at være de lokale ansigter og stå for det informative og praktiske – åbne døre og lave kaffe.

Møderne blev holdt hver anden uge – først på byens bibliotek og siden i kirkens sognegård. Der blev annonceret i den lokale avis, og der kom efterhånden en kerne på omkring 12-16 mennesker, som ikke havde ret meget kendskab til kirke og kristendom. Her hørte de et oplæg om et bestemt emne, og bagefter var der god tid til spørgsmål, samvær og drøftelse.

"Det var en kæmpe gave for os med de møder, for det fik os jo til at tænke over, hvad det egentlig er, vi selv tror på. Det kan være så selvfølgeligt for os som kristne, men skal jo tales til mennesker, som ikke er kirkevante, og det har været rigtig givende og indholdsrigt," siger Peter.

"Oplægsholderne fik at vide, at det ikke var et almindeligt LM-møde. De skulle være forberedt på at blive afbrudt undervejs: 'Hvad mener du med det? Det der kan jeg ikke forstå.' De fleste var rigtig glade for at komme og holde oplæg og syntes, at det var et helt særligt koncept," supplerer Lisa.

KALDET FORSÆTTER

Hus og have blev dog for meget for parret, der begge har været igennem et længere sygdomsforløb. For få uger siden flyttede de til Hillerød i en nybygget lejlighed – tæt på menighed og det store netværk af familie og venner, som har fulgt med alle årene.

Hvad der skal ske med LM i Hundested, er endnu uvist. Men, som de siger: "Det ved Gud!". Den sidste debataften blev holdt den 8. maj i år. Men der er ingen tvivl om, at kaldet fortsætter, når de siger:

"I alle årene har vi bedt så meget om, at der måtte være en eller to andre familier, der ville flytte derop. Det ville være så skønt." ▪

DEBATAFTENER OM KRISTENDOM

Nogle af seneste emner, der har været oplæg om:

- En kærlig Gud i en ond verden
- Tanker i en corona-tid
- Forfulgte kristne
- Kingos liv og salmer
- Den røde tråd gennem Bibelen

42 ÅRS ERFARING MED MISSION: GUD HAR BRUGT LM TIL AT **FRELSE MENNESKER**

MISSIONSKONSULENT BENT OLSEN ER NETOP ER GÅET PÅ PENSION. "DET BLEV MIT KALD AT **HJÆLPE MISSIONÆRERNE TIL AT TRIVES** I DERES MISSIONSOPGAVE."

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** MORTEN FRIIS, DAN MÅNSSON, MSGT ED BOYCE , ARKIV, PRIVAT

Den 21. juni havde Bent Olsen sidste arbejdsdag i LM og på arbejdsmarkedet. Gennem 42 års arbejde i LM har han været med til at ansætte mere end hver fjerde missionær, som LM nogensinde har udsendt. 95 missionærer er det blevet til i fortrinsvis Etiopien, Peru og Cambodja for missionskonsulenten og formentlig lige så mange samtaler med folk, der ikke blev udsendt:

"Jeg tror, at man tidligere i højere grad turde stille sig selv det spørgsmål: 'Skal jeg rejse ud som missionær?' Man var ikke bange for at give sig til kende over for os missionskonsulenter, selvom man ikke var afklaret."

Bent Olsens historie er sammenvævet med LM's missionshistorie i nyere tid. Den dækker 1980'erne, hvor han selv var udsendt, 1990'erne, hvor LM's missionærplakat var spækket til bristepunktet med ansigter og navne, og den dækker et nyt årtusind med faldende missionærantal og mere administration, men også stigende selvstændighed i LM's arbejdslande.

Det, der dog står forrest i Bent Olsens egen bevidsthed, er den store kirkevækst i Etiopien, hvor han sammen med sin kone Mary var missionær i to perioder på i alt syv et halvt år i 1980'erne.

"LM har stået midt i en vækkelsestid i Etiopien. Det kan vi godt være taknemmelige for. Det er en Guds velsignelse. Den lutherske kirke i Etiopien er vokset fra næsten intet til noget meget stort. Og LM får stadig lov til at være et redskab i dag andre steder, hvor det i lige så høj grad er de lokale, der forkynder, og os, der støtter dem i det."

FRA BANK I GILLELEJE TIL NYOPRETTET MISSIONSSKOLE

Det var en bemærkning i en tale ved Bents konfirmation, der satte sig fast i den unge nordsjællænders bevidsthed. Taleren kom med bud på Bents fremtidsmuligheder og nævnte i forbifarten "missionær".

"Det bed jeg mærke i. Det lå latent hos mig, uden at det dengang sagde mig så meget," husker han.

I stedet var det matematik og tal, der trak i ham, og efter folkeskolen kom han i lære i en bank i Gilleleje. Da han fem år senere bad om orlov til at komme på LMH, fik han et nej.

» Jeg husker, at Hans Erik Nissen og andre bad om fem elever til missionsskolens første hold. Jeg bad om afklaring på, om det skulle være mig.

”Så sagde jeg op og tog afsted, og her begyndte missionskaldet at rumstere, for der var meget snak om, at LM skulle starte en missionæruddannelse. LM var startet op i Etiopien, og det talte stærkt til mig. Men det var en svær periode, for missionærer blev sendt hjem fra Etiopien efter kejser Haile Selassies fald i 1974. Folk blev dræbt i hovedstaden, og der lå lig i gaderne.”

Beslutningen om at starte en missionsskole, der skulle uddanne missionærer til det internationale arbejde, havde været flere år undervejs, men i 1978 blev det virkelighed.

”Jeg husker, at Hans Erik Nissen (daværende LMH-forstander, *red.*) og andre bad om fem elever til missionsskolens første hold. Jeg bad om afklaring på, om det skulle være mig.”

Ansøgningen blev sendt, og dermed var vejen banet for det, der endte med at blive et helt arbejdsliv i missionens tjeneste. Men det kunne let være gået anderledes. For netop, som han var blevet afklaret, ringede de fra hans gamle arbejdsplads. Han kunne komme tilbage og få en god stilling med mulighed for efteruddannelse.

”Jeg fik tanken, om jeg havde valgt rigtigt. Jeg vidste jo ikke, om det var mig, og det var vovet at søge ind på en helt ny missionsskole. Men Gud gav mig ro i, at det var det rigtige.

KIRKEN VOKSEDE MIDT I MENNESKELIG SKRØBELIGHED

Missionsskole blev det dog, og i løbet af det første år mødte han Mary, som han blev gift med i sommeren 1980. Hun havde også kald til mission og tænkte ligesom ham på Etiopien. Det blev planen, at de skulle udsendes hurtigt.

Det trak dog ud med at få arbejdstilladelse, og i mellemtiden arbejdede Bent med evangelisation i Danmark, og parret læste amharisk.

GLIMT FRA BENTS ARBEJDSLIV I LM

- Elev på LM'sMissionskole 1978-1980
- Missionær i Etiopien 1981-1991

Bent, Mary og datteren Anita på missionærkonference i Hawassa i 1984.

- Missionssekretær 1992-2003
- Leder af LM's internationale arbejde 2003-2010
- Missionskonsulent 2010-2022

Bent i en tætpakket bil på arbejdsrejse i Etiopien i 2011.

Etiopien fylder meget i Bents liv, og forskellige genstande minder ham om de mennesker, han var sammen med der. Blandt andet denne skammel, som også kan fungere som nakkestøtte.

I august 1981 kom parret – nu med en nyfødt datter – afsted til Geresse, som ligger i et bjergområde omkring 560 kilometer syd for hovedstaden Addis Abeba. Bent skulle arbejde med forkyndelse, evangelisation og opmuntring i menighederne i området, og Mary arbejdede som sygeplejerske i den lokale klinik, engagerede sig i bibelstudie for større skolebørn og tog sig af parrets børn.

"Det var en underlig tid, for de kristne var under pres fra det kommunistiske regime. Lige inden vi kom, blev der fængslet kristne i Arba Minch kun 50 kilometer væk. Men det var også en lutringstid for kirken. Midt i modgangen var der mennesker, der blev vundet for kristendommen. Det ydre pres skabte en søgen efter Gud," husker Bent fra området, som dengang talte omkring 55 menigheder og to-tre evangelister. De kristne var førstegenerationskristne, og mange af dem havde ikke gået i skole.

Det blev Bents opgave at besøge menighederne, og for at gøre det måtte han ofte gå over lange afstande.

"Jeg fik at vide fra den lokale kommunistleder, at jeg ikke måtte køre ud til menighederne. Jeg tog det meget bogstaveligt og *gik* ud til dem i stedet," husker han med et glimt i øjet.

Det var ikke altid, at de lokale forstod det gebrokne amharisk, Bent kunne. Men besøgene var en opmuntring for menighederne. I dag

Det har været en tilfredsstillelse at se missionærer og volontører blive brugt af Gud, og det blev så mit kald, efter jeg selv kom hjem fra Etiopien.

tæller området tre gange så mange menigheder, og hvor folk dengang tilbad sten og træer, er det store flertal i området kristne i dag.

"Jeg husker en enfoldig, men også frimodig mand, der kom i en skrøbelig menighed ikke så langt væk. En gang kom han til gudstjeneste hos os og gik igennem byen med sin bibel under armen. Da den lokale kommunistleder så det, rev han Bibelen i stykker for øjnene af ham. Manden kom grædende til mig og måtte have en ny bibel. Efter mit skøn var han ikke en oplagt kirkeleder, men da jeg en del år senere kom tilbage til området, var han blevet præst i en menighed på 25-40 personer. Det fortæller noget om, hvordan Guds rige voksede trods skrøbelighed."

VILLE HAVE VÆRET RETUR TIL ETIOPIEN

Efter tre et halvt år i Geresse var familien på orlov i Danmark. Også denne gang trak det ud med arbejdstilladelsen til Etiopien, og i mellemtiden hjalp Bent til på LM's sekretariat. Da parret kom tilbage til Etiopien, skulle Bent hjælpe til i regnskabsafdelingen på synodekontoret i Hawassa, men han fik også mulighed for at være med på enkelte evangelisationsture.

Familien kom retur til Danmark i 1991. Tanken var egentlig, at de skulle tilbage til Etiopien, men Bent blev spurgt, om han ikke ville hjælpe til på LM's sekretariat, for der var mange missionærer og derfor også behov for flere, der kunne være bindeled mellem missionærerne og Danmark.

"Det havde jeg svært ved at se mig selv i, for jeg tænkte, vi nok skulle afsted igen, men jeg ville gerne hjælpe til midlertidigt, ligesom jeg havde gjort det i vores orlov."

Hen ad vejen slog familien dog alligevel rødder i Hillerød, og da Mary nogle år senere fik konstateret sklerose, stod det klart, at de ikke kunne komme tilbage til Etiopien.

På sekretariatet fik Bent ansvar for Etiopien, som han allerede kendte godt, og for Peru, der på mange måder var helt anderledes end Etiopien:

"Her var en lille luthersk kirke med 4-5.000 medlemmer. Blandingen af katolicisme og åndedyrkelse var en grundfaktor for mange peruanere. Druk var også en stor fristelse og førte til en del frafald. Nogle har oplevet friheden i det evangeliske budskab, men vi har ikke set en stor vækst. Måske snarere lidt tilbagegang.

OFREDE BØRN TIL KROKODILLERNE

"I Hawassa var det evangelisationsturene i weekenderne, der var højdepunkterne. Der ligger en ø ude i Abaya-søen, hvor folk ofrede deres børn til krokodiller og flodheste for at være på god fod med dyrene og ånderne i søen, når de fiskede på vandet. Det var frygteligt. Men på et tidspunkt blev nogle på øen kristne. Jeg var med til den første dåb i det, der senere blev en menighed. Det føltes som en åndskamp, for da vi gjorde klar med vaskefadet til dåben, kom der en ordentlig sandstorm, så vi ikke kunne se.

Dåben blev forsinket, og vi følte næsten, at vi var oppe mod noget. Om aftenen havde vi bedemøde på knæ i mørket i det fri og bad for dem, der var blevet døbt. Vi bad om at de måtte få bygget en kirke. Det er en af de ting, der sidder i hukommelsen."

MISSIONÆRER FANGET I SKYDERI

”Afskeden med Etiopien blev speciel for os, for det var lige på det tidspunkt, at kommunistregimet faldt.

Mary blev sendt hjem med børnene i april 1991. Jeg blev derude nogle måneder, for jeg havde ansvar for missionærerne i det sydlige del af landet.

Tigray-folkene fra nord omringede hovedstaden og ville overtage magten i den øvrige del af landet også, men folkene i syd var ikke venligt stemt over for dem. De havde lavet kanonstillinger lige oven for missionærernes ferieplads i Hawassa, og derfor ville vi gerne have missionærerne sydpå til Yirga Alem, hvor vi mente, det ville være mere sikkert, når soldaterne kom.

Jeg var med til at sende en konvoj af biler afsted med nordiske missionærfamilier, efter at vi havde konfereret med de offentlige myndigheder og synodens folk for at sikre, at det var forsvarligt.

Men samme dag var der en militærdeling, der var gået i opløsning, og soldaterne kom myldrende ud på den vej, hvor missionærerne skulle køre. De var fulde og havde ammunition, og de stoppede konvojen. Der opstod skyderi mellem bilerne og nogle af grupperingerne.

De fire bagerste biler fik bakket og kom tilbage til Hawassa, hvor jeg var. Men tre biler fortsatte nærmest som gidsler til Yirga Alem. På mirakuløs vis kom de fri. Det var en meget svær oplevelse. Men Guds beskærmende hånd var over os.”

Der var mange trofaste og ivrige kristne, men menighederne var små og skrøbelige. Jeg tror, de har manglet forbilleder og flere, der kunne lægge nogle kræfter i højlandet, hvor indianerbefolkningen bor.”

I CAMBODJA ER DET DE UNGE, DER DRIVER KIRKEVÆKSTEN

Helt anderledes ser det ud i Cambodja, hvor kirken er i vækst. I 1997 stoppede LM sit arbejde i Surinam, der havde en stor diakonal profil. Men der var mange potentielle missionærer til netop diakonalt arbejde i disse år, så LM begyndte at undersøge mulighederne for et nyt missionsland med diakonal profil. Som missionskonsulent var Bent Olsen naturligt involveret i dette arbejde med undersøgelsesbesøg i forskellige lande. Herunder også Mozambique, som LM besluttede at satse på i 1999. Et mord på en brasiliansk missionær med en luthersk kirkeleder som mistænkt betød dog, at LM valgte at skifte til andenprioriteten Cambodja.

”Det var egentlig også det, LMU ønskede, og her har vi siden set et arbejde, der har været bundet op på både det diakonale og det evangeliserende.”

Bent fik ansvar for Cambodja, hvor arbejdet modsat de andre missionslande både i begyndelsen i 2003 og i dag er båret af mindre organisationer, som LM samarbejder med. Kirkevæksten foregår også anderledes end de øvrige steder, fortæller den nu pensionerede missionskonsulent:

”Det er de unge, der fortæller deres forældre om kristendom. Den ældre generation bliver kristne via de unge. Mange andre steder er det omvendt. Det er svært at måle væksten i Cambodja, men der er ingen tvivl om, at antallet af kristne er stigende. Det ser vi også i Church of Siem Reap og i kollegiearbejdet, som LM er engageret i, hvor mange af de unge kommer til tro og bliver døbt.”

LM’S MISSIONSOPGAVE I FREMTIDEN: AT STØTTE, HJÆLPE OG FØLGE OP

Men arbejdet som missionskonsulent har til tider også været et arbejde med vanskelige be-

slutninger, som indimellem fik negative konsekvenser for samarbejdspartnere eller ansatte.

”Der er situationer, jeg ville ønske havde været anderledes. Der har i min lange ansættelsestid været konflikter med missionærer, missionærer imellem og med samarbejdspartnere. Det har gjort ondt på folk. Det har det også på mig. Det har fyldt i mit hoved og i mine bønner. Indimellem har jeg da også spurgt mig selv, om vi traf den rette beslutning, men vi har bedt om Guds hjælp og ledelse,” siger han og tilføjer, at de svære beslutninger er et vilkår ved jobbet.

”Jeg har set mit arbejde som det at få andre til at trives i deres tjeneste og få dem til at blomstre og finde mening i deres opgave, støtte op om det og finde de bedste løsninger og lægge til rette. Det er ikke altid lykkedes, men det har været min hensigt. Det har været en tilfredsstillelse at se missionærer og volontører blive brugt af Gud, og det blev så mit kald, efter jeg selv var ude – at lægge til rette for det arbejde, som LM driver i missionslandene.”

Det arbejde, håber han fortsætter i mange år endnu. Men ligesom arbejdet i dag ikke ligner 1980’ernes arbejde i Etiopien, som han og familien var en del af, kommer fremtidens missionsarbejde heller ikke til at ligne nutidens.

Der kommer løbende flere ting, der gør det kompliceret at være missionær. I Bent Olsens tid er det blevet umuligt at få børnepenge til missionærbørn, der skal betales skat i nogle af missionslandene, og det er til tider et puslespil at få missionærernes ferie- og orlovsperioder i Danmark til at passe med skatte- og a-kassesystemet. Flere ting skal også dokumenteres i missionslandene, og selvom det i øjeblikket er relativt ukompliceret i Cambodja i forhold til de andre lande, tror Bent Olsen, at de kommer til at indføre flere regler dér.

”Jeg tror, det i højere grad bliver de lokale, der fremover kommer til at drive arbejdet selv. Men vores tilstedeværelse er vigtig. At de lokale oplever, at vi ser dem og står sammen med dem i arbejdet – det betyder mere, end vi tror. Den politiske situation vil afgøre, om det er muligt at arbejde i missionslandene i fremtiden, som vi gør i dag. Men det afhænger også af, om LM’erne fortsat giver penge til, at vi kan sende. Det er unikt og en stor velsignelse, at vi har et bagland, der bærer med på denne måde. Gennem forbøn og medleven bliver vi selv velsignet.” ■

^ Det har været en glæde for den nu pensionerede missionskonsulent at arbejde for gode vækstbetingelser for evangeliet i missionslandene.

> International mission er ikke en enmands-opgave, men et ansvar og et arbejde, vi løfter i fællesskab i LM.

Mission er noget, vi er fælles om

ALLE I LUTHERSK MISSION SKAL SÆTTE **INTERNATIONAL MISSION PÅ PROGRAMMET** EN UGE I MARTS NÆSTE ÅR.

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** JOHANNES JENSEN

”Vi vil gerne være med til at skabe en ny stolthed og begejstring for international mission.”

Det siger Jens Peter Rejkjær, der er informations- og projektmedarbejder i LM’s missionskonsulentteam. Og så er han formand for et udvalg, der arrangerer en uge med særligt fokus på mission i uge 12 i 2023.

Tanken er, at der skal være missionsarrangementer i alle LM-forsamlinger i perioden, der løber fra den 19.-26. marts. Det kan være ved et møde, en gudstjeneste, i børne- og juniorklubben, i LMU, i seniorklubben, eller hvor man samles.

Jens Peter Rejkjær forklarer, at det er nødvendigt at tale om international mission, hvis fokus skal bevares.

”Først og fremmest fordi LM har 'Tydelig mission' som kerneværdi. Mission er mission, hvad enten det drives ude eller i Danmark, men jeg tror, at fokus udadtil også gør noget godt indad,” siger han.

”En anden grund er – med Paulus’ ord – at ”Kristi kærlighed tvinger os”. Hvis Gud ved ånden levendegør vores tro, kan der komme til at ske store ting.”

VÆRKTØJSKASSE MED IDEER TIL, HVAD ET MØDE KAN INDEHOLDE

Jens Peter Rejkjær underkender ikke, at mange kredse allerede har stort fokus på international mission, men tror, et fællesprojekt, som alle går sammen om, er vigtigt for sammenhængen i LM.

”En fælles uge om mission er noget konkret, hvor vi kan sige, at det her er noget, vi er fælles om,” understreger han.

Som en hjælp til planlægningen af missionsmøderne laver udvalget en værktøjskasse på LM’s hjemmeside med forskellige ideer og konkrete indslag til mødet. For eksempel en online prædiken, hilsener fra missionærerne, ideer til indsamling og fællesbøn.

De første ting bliver lagt ud i løbet af november, men fordi man ønsker, at bedeemner og oplysninger skal være opdaterede, kommer der opdateringer helt frem til missionsugen. ■

I USA FOR AT **HENTE PENGE** TIL SOMA BIBLIAS EVANGELISERENDE ARBEJDE

TUREN GAV KONTAKT TIL LUTHERSKE BEVÆGELSER, DER GERNE VIL HJÆLPE LM'S LITTERATURMISSION.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** PHILIP BACH-SVENDSEN

Missionskonsulent og tidligere missionær og direktør for Soma Biblia Ole Malmgaard har netop været i USA for at opdyrke netværk og informere om Soma Biblias arbejde.

"Soma Biblias drift kører rigtig fornuftigt med støtte fra Danmark og Norge, men vi vil gerne rejse midler til Soma Biblias missionsprojekter, som vi p.t. ikke har penge til," fortæller Ole Malmgaard, der via en tidligere amerikansk Tanzania-missionær har gode kontakter i USA.

I slutningen af august besøgte han derfor en række organisationer og enkeltpersoner for at få støtte og gode ideer til blandt andet et projekt for unge.

TI KASSER BRUGTE BØGER

Turens hovedformål var at få oprettet en fundraisingbestyrelse, der kan gøre amerikanerne opmærksom på Soma Biblias arbejde.

"Vi fik taget nogle skridt i en god retning, og i løbet af efteråret kommer det forhåbentlig op at stå," mener han.

Besøget i USA gav også mulighed for at mødes med nogle af Soma Biblias nuværende partnere i landet og andre organisationer, der allerede arbejder i Østafrika og har erfaring med at fundraise i USA.

Men turen gav også nogle uventede gevinster. Ole Malmgaard fik kontakt med den lutherske organisation World Mission Prayer League, der beder for lutherske missionærer i hele verden. Soma Biblia kom med på deres bedeliste.

"Jeg mødte også nogle, der indsamler brugte bibler og bøger. Det er klassisk konservativ evangelikal litteratur, som de sender til tredjeverdenslande. Jeg har allerede modtaget et billede med ti kasser bøger, de vil sende til Tanzania, og som vi ved, der er stor efterspørgsel på." ■

^ Soma Biblias drift i Tanzania kører fornuftigt, men der er brug for ekstra støtte til de evangeliserende projekter.

FÅR 75.000 KRONER TIL **LÆRERUDDANNELSE** I CAMBODJA

DANSK UDVIKLINGSSTØTTE GIVER LÆRERE FRA ORGANISATIONEN FLAME EN **12 UGERS EFTERUDDANNELSE I PÆDAGOGIK OG PSYKOLOGI**, SOM GØR DEM ENDNU BEDRE TIL AT UNDERVISE FATTIGE BØRN I PHNOM PENH.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** JESPER HANSEN

Flame arbejder blandt Phnom Penhs fattigste børn. Familierne har brug for børnenes hjælp til at skaffe indkomst, og derfor går mange af dem ikke i skole.

Luthersk Mission har netop fået bevilget 75.000 kroner gennem Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) til et projekt, der skal efteruddanne lærere fra hjælpeorganisationen Flame i Cambodja.

Det er den danske missionær Jesper Hansen, der står for undervisningen i et 12-ugers forløb af lærerne, som underviser Phnom Penhs fattigste børn.

Han har tidligere arbejdet med videreuddannelse af lærere i en dansk kontekst og blev sammen med sin kone og to børn udsendt til Cambodja i marts sidste år.

Hidtil har han undervist lærerne en halv dag hver anden uge, men med den nye bevilling fra CKU kan man frikøbe en håndfuld lærere fra deres undervisning over en længere periode og styrke deres kompetencer yderligere.

MANGEL PÅ EFTERUDDANNELSE AF LÆRERE I CAMBODJA

"Det første hold begyndte i mandags, og det har været en helt fantastisk start at få. Jeg har seks studerende, der er topmotiverede og glæder sig til at sidde 12 uger på skolebænken og suge til sig af den viden, de kan få," siger han.

Der er nemlig mangel på efteruddannelse af lærere, fortæller Jesper Hansen.

Ingen af de seks lærere på holdet er læreruddannede, men har en anden videregående uddannelse. Derfor minder den nye 12-ugers videreuddannelse om noget, der svarer til en dansk meritlærer-uddannelse, fortæller missionæren.

"Kursisterne er højtuddannede og har en faglig ballast. Og så giver jeg dem det, der svarer til en læreruddannelse oveni. På den måde får de styrket deres kompetencer inden for undervisning," siger han.

HÅBER AT KUNNE UDBYDE UDDANNELSEN TIL ANDRE SKOLER

På uddannelsen undervises der inden for pædagogik, psykologi og undervisningspraksis, og hele forløbet afrundes med et afsluttende projekt.

Planen er, at alle Flames lærere på sigt skal igennem uddannelsen, og Jesper Hansen håber, at undervisningen også kan udbydes til lærere fra andre skoler.

"Vi vil gerne drømme lidt videre. Min løn koster jo det samme, om der sidder fem eller 20 lærere og modtager undervisning."

Derfor arbejder han nu sammen med LM og Flame på en større ansøgning til CKU, så uddannelsen kan tilbydes til endnu flere lærere i fremtiden. ■

FLAME OF CAMBODIA
er en kristen nødhjælpsorganisation, der arbejder blandt hovedstadens fattigste børn – blandt andet ved at tilbyde dem skolegang.

Organisationen arbejder ud fra den tanke, at hvis disse børn skal få en uddannelse og bryde ud af den fattigdom, de lever i, skal de have en undervisning af højere kvalitet end deres jævnaldrende fra velstillede hjem.

LM støtter efteruddannelse af Flames lærere, så de bliver endnu bedre til at undervise børnene fra slumområderne.

VIL DU HJÆLPE PHNOM PENHS FATTIGSTE BØRN TIL EN UDDANNELSE?
Du kan være med til at hjælpe ved at støtte de missionærer, LM har udsendt.

Giv en god gave i dag på MobilePay 66288 eller via dlm.dk/støt. Mærk din betaling "Cambodja".

LM'S FØRSTE FRISKOLE **FYLDER 50 ÅR**

SKOLELEDER PÅ JOHANNESSKOLEN I HILLERØD GLÆDER SIG OVER, AT SKOLEN ER FULGT MED TIDEN, MEN IKKE MINDST OVER, AT **SKOLENS KRISTNE GRUNDLAG, FAGLIGHEDEN OG FRIVILLIGHEDEN ER UFORANDRET.**

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** JACOB JENSEN

Fredag den 19. august fik alle 450 elever på Johannesskolen i Hillerød pizza og lagkage til frokost.

Friskolen, der er ejet af LM Nordsjællands afdeling, fejrede nemlig 50-års jubilæum, og det blev fejret sammen med eleverne i løbet af skoledagen.

Om eftermiddagen blev en reception i skolens hal indledt med, at et stort elevkor sang en række sange. Forskellige musikhold fra 0.-6. klasse havde øvet sangene hver for sig og dannede tilsammen et stort kor, der sang flere forskellige sange.

UDSTILLINGER PÅ ALLE VÆGGE I HALLEN

Fejringen i hallen varede to timer, hvor der var prioriteret meget tid til, at gæster kunne snakke med hinanden – og gå rundt og kigge på udstillingerne på væggene. Der var en sektion med gamle skolebøger, 3. klasse havde lavet en maleriudstilling, og hele den ene langside var dækket af udklip fra skolens scrapbog gennem de 50 år. Historiske avisudklip fortalte om opstarten og om begivenheder gennem tiden, og på et stort whiteboard var der plads til at hænge skriftlige hilsner til skolen.

Der var også videohilsner fra nuværende elever og en billedserie, der fortalte om fejringen sammen med de 450 elever i løbet af skoledagen.

JOHANNESSKOLEN ER ET GODT STED AT VÆRE BARN

Johannesskolen havde inviteret Hillerøds borgmester, Kirsten Jensen, til at deltage i fejringen i hallen.

Det takkede hun for i en tale og udtrykte glæde over, at skolens værdier er helt i tråd med kommunens børn og

<

Fødselsdagen blev fejret blandt eleverne med en anderledes skoledag med underholdning, lege, konkurrencer, pizza og lagkage.

^

Skoleleder Thomas Pedersen tror på, at menneskesynet på Johannesskolen er med til at sende nogle ansvarsfulde og grundfæstede børn ud i livet.

unge-politik.

”Johannesskolen er et godt sted at være barn. Her oplever alle tryghed, nærhed og at blive set,” sagde hun.

NOGET UFORANDRET TRODS MANGE FORANDRINGER GENNEM TIDEN

”Johannesskolen er ikke kun sten. Den er alle de mennesker, der vil skolen: elever, forældre, medarbejdere og venner,” sagde skoleleder Thomas Pedersen.

Han udtrykte glæde over, at skolen er fulgt med tiden og har gennemgået mange forandringer i de 50 år.

”Men noget er heldigvis uforandret,” slog han fast og nævnte det kristne grundlag, fagligheden og frivilligheden.

JOHANNESSKOLEN HAR STADIG SIN BERETTIGELSE

I 1970’erne blev der oprettet en række friskoler som en protest mod datidens forandringer i folkeskolen med blandt andet obligatorisk seksualundervisning. I 1972 blev Johannesskolen den første i LM med 32 elever. Skolen er ejet af LM Nordsjælland, da det indtil 1975 var muligt at oprette privatejede skoler – herefter er øvrige friskoler oprettet som selvejende institutioner.

”I praksis har det ingen betydning, men måske er det lidt nemmere for os at fastholde den åndelige linje,” siger skolelederen til *Tro & Mission*.

I dag er der 450 elever i friskolen, og selv om den ikke længere er en protestskole, er han ikke i tvivl om, at den har sin berettigelse.

”Folkeskolen er nødt til at være værdineutral og favne det hele, men vi kan med oprejst pande stå ved vores holdninger, og det giver børn en helt anden ro. Det er nemlig forvirrende, hvis man hele tiden skal forholde sig til alt muligt,” siger han.

”Som kristne har vi det syn, at mennesker ikke kun har værdi, fordi de udfylder en rolle i samfundet. Alle er værdifulde og skabt, fordi Gud elsker dem, og fordi han ønsker at være sammen med dem. Med det afsæt tror jeg, der kommer nogle børn ud af skolen, der hviler i sig selv og tør tage ansvar for sig selv og for andre.” ■

TEMA:
MEDVANDRING

De første kristne kaldte sig Vejen. Bag det udtryk gemmer sig selvfølgelig ham, der sagde om sig selv, at han er Vejen..

Men der ligger også en bevægelse. De, der følger Vejen, har gjort følgeskab med hinanden for at vandre sammen. De har erkendt, at det er det bedste for dem.

Det står i skarp kontrast til nutiden, der i grove træk hylder individualisme og afviser Gud. Derfor har kristne i dag måske mere behov end nogensinde for at opmuntre hinanden til at vandre sammen.

I dette tema ser vi mere på, hvordan det kan gøres.

MEDVANDRING ER AT DELE **TRO OG LIV** MED HINANDEN

DET HANDLER OM AT SKABE ET FORTROLIGT RUM, HVOR MAN KAN **SPEJLE SIG I HINANDENS OPLEVELSER OG ERFARINGER**, FORKLARER TIDLIGERE MEDVANDRINGSKONSULENT.

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** ISTOCKPHOTO

Medvandring er, når to mennesker aftaler at mødes for at tale sammen om at være kristen. Både om tro og om de store og små ting, der sker i livet og hverdagen.

Sådan definerer KFS-sekretær Henriette Engberg Vinkel fra Odense.

”Medvandring handler om relationer. At have nogen, man kan dele liv med, og som man følges med, når man går på vejen som kristen,” siger hun.

”Medvandringsrelationerne må være et rum, hvor begge parter kan åbne sig over for hinanden og give plads til hinanden. Sådanne relationer kan være enormt givende, og det giver muligheden for at kunne spejle sig i andres oplevelser og erfaringer.”

Læs mere om medvandring på hjemmesiden: www.medvandring.kfs.dk

LAV AFTALER – OG GØR DET PÅ JERES EGEN MÅDE

I 2021 var Henriette ansat som medvandringskonsulent i et projekt, hvor seks kristne ungdomsorganisationer var gået sammen om at skabe et fornyet fokus på medvandring i de kristne fællesskaber.

I den forbindelse holdt hun mange møder rundt om i Danmark, hvor formålet var at inspirere til medvandrerfællesskaber, som hun understreger, kan se ud på mange måder.

”Nogle mødes og taler sammen hen over en kop kaffe, imens andre nyder at gøre noget sammen som for eksempel gå en tur, tage på fisketur eller rode med biler,” siger Henriette, der er uddannet teolog,

Hun slår fast, at man skal gøre det på sin egen måde, og at det vigtigste er, at man får sat ord på det og aftaler, hvordan man gerne vil gøre – og at det giver en anledning til at få talt med andre om de ting, der går tættere på i livet og troen.

”Nogle gange kan der nemlig være ting, der fylder, så man aldrig får spurgt ind til hinandens tro og liv som kristen, selv om man gerne vil,” siger hun.

VÆR NYSGERRIG PÅ HINANDEN PÅ TVÆRS AF GENERATIONERNE

Selv om medvandringsrelationer kan se ud på mange måder, er der to overordnede former: den symmetriske og den asymmetriske, forklarer Henriette.

”I de symmetriske relationer har de to parter meget det samme udgangspunkt og kan måske derfor lettere relatere sig til hinandens liv – for eksempel går begge måske i gymnasiet, er småbørnsforældre eller ...,” siger hun.

De ydre rammer for medvandring kan se forskellige ud. Det vigtige er bare, at man får lavet en aftale om, hvordan man vil gøre, pointerer Henriette Engberg Vinkel.

"Samtalen i de asymmetriske relationer, hvor man er forskellige steder i liv, alder og erfaring, kan på den anden side bidrage med nogle andre perspektiver, som jeg tror, vi også har brug for."

Henriette forklarer, at i de asymmetriske relationer kan de yngre ofte få en naturlig mulighed for at sparre med en ældre, men hun understreger vigtigheden af gensidighed i disse relationer.

Medvandringskonsulenten oplever, at kristne fællesskaber ofte bliver segmenterede efter alder og interesser, selvom man måske har et ønske om fællesskab på tværs af generationer. Mange steder afholder man fællesmøder, hvor alle er til stede, men hun spørger sig selv, hvor gode man er til at lære hinanden at kende på tværs af forskelligheder.

"Uanset alder har alle nemlig noget at bidrage med i fællesskabet," siger Henriette og udfordrer til, at man er nysgerrige på hinanden og tager initiativ til at lære hinanden at kende på tværs af generationerne. Hun erkender samtidig, at det kan være krævende og grænseoverskridende at tage initiativ til at mødes med nogen, der ikke ligner en selv. ■

»

Nogle gange kan der være ting, der fylder, så man aldrig får spurgt ind til hinandens tro og liv som kristen, selv om man gerne vil.

TRE MÆND **PÅ VEJ SAMMEN** I TROEN

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** PRIVAT

KASPER BECK DREJER
UNGDOMSKONSULENT OG FORKYNDER / NU PRÆST I VESTERHAVSKIRKEN

Jeg ser mig selv som en åndelig storebror

Indtil for nylig var Kasper ungdomskonsulent i København og var i et halvt års tid medvandrer for to LMU'ere i starten af 20'erne. De tre mænd mødtes over seks samtaler, hvor de delte liv og tro med hinanden.

"Jeg lagde ud med, at vi skulle kunne være ærlige over for hinanden, og at jeg ikke bare var den, der havde styr på alting. Ofte tænker man medvandring som ung-gammel, men det at jeg kun var få år ældre end dem, var med til at skabe en fortrolighed mellem os. Selvom jeg var tovholder og dermed havde en naturlig autoritet i gruppen, var jeg ikke bare guruen med de gode svar," siger han.

Han ser mere sig selv som et forbillede for de to unge – en slags "åndelig storebror", som også kunne dele ud af fejl og svære ting i livet.

"Det var en fordel, at der ikke var så stor aldersforskel på os. Jeg kunne nemt tale med i noget af det, de kæmpede med. Det var enormt givende. Jeg synes jo, jeg fik lige så meget ud af det selv – både fra dem og i at se dem blomstre og udvikle sig i deres lyst til at dyrke Gud og blive en del af en menighed."

Den 1. september flyttede han til Esbjerg som ny præst i Vesterhavskirken og har derfor måttet sætte medvandringen på standby. Er der tid og mulighed, vil han måske starte noget lignende op dér.

EN HJÆLP TIL AT KOMME I GANG MED MEDVANDRING

På lmbu.dk findes en medvandrerguide og seks samtalekort til fri afbenyttelse.

MADS SIMONSEN
STUDENT I SOMMER,
ARBEJDER I EN BØRNEHAVE

Jeg har fået lyst til en tættere relation til Gud

"Jeg vidste ikke helt, hvad jeg gik ind til, men jeg savnede et fællesskab, hvor der var plads til at gå mere i dybden med det at være kristen og alt, hvad det indebærer."

Det var grunden til, at 20-årige Mads sammen med sin ven Marcus fra Rødovre LMU spurgte Kasper Drejer, om de skulle danne en medvandringsgruppe sammen. Og her fandt han præcis det, han søgte efter, fortæller han.

"Det var superfedt. Jeg glædede mig hver gang, vi skulle mødes. Vi lagde ud med hver at have en snakketid, hvor de andre ikke måtte afbryde. Det kunne godt være grænseoverskridende, selvom vi bare sad tre, for det kunne være nogle store og sårbare emner, vi kom ind på. Men det var rigtig godt at få lov til at reflektere over og sætte ord på, hvad troen betyder i ens liv."

Mads fik gode input fra de andre til det, han delte fra sit eget liv, men han fik endnu mere ud af at lytte til de andres refleksioner og overvejelser, fortæller han.

"Det var så givende at mærke, hvad det betød for dem at kunne dele ud af det. Jeg gik ofte derfra dybt inspireret og havde lyst til at få en tættere og mere personlig relation til Gud. Vi snakkede meget om vaner – både de gode og de dårlige. Nu begynder jeg hver morgen med at bede bønnen: 'Gud, lad din vilje ske.' Det har virkelig fået en stor betydning for mig."

Nu er det trygt at lukke andre ind i mit trosliv

Inden Marcus begyndte i medvandringsgruppen med Mads og den lidt ældre Kasper, havde han svært ved at lukke andre ind i sit trosliv.

"Det var et meget stort skridt for mig at skulle være i sådan en gruppe, fordi jeg aldrig rigtig har gjort sådan noget før," siger han og fortæller, at han altid bedst har kunnet lide at klare tingene på egen hånd.

Han var lidt bange for, at han og vennen som de to yngre i gruppen bare skulle sidde og blive "afhørt". Men Kasper, der ledte gruppen, var meget frisk på også at dele personlige ting fra sit eget liv, som kunne være lidt ømme, og på den måde gjorde det det mere ligeværdigt, så det var et godt forum at være i, fortæller Marcus.

"Allerede fra første gang følte det meget trygt, også selvom det var en udfordring for mig at skulle grave lidt dybt og lukke andre ind. Jeg har lært rigtig meget, blandt andet at give lidt mere slip på mit eget panser, og at det er o.k. også at bede andre om hjælp i sit trosliv. Og så har jeg fået mere mod på at bidrage i min LMU og tage et ekstra ansvar for, at det skal være et godt sted at være."

MARCUS KJØLLER PETERSEN
HOLDER SABBATÅR,
ARBEJDER SOM TEST- OG
LAGERMEDARBEJDER

Hvis ikke generationerne vandrer sammen, knækker LM på midten

NÅR VI TALER SAMMEN, FÅR VI FORSKELLIGHEDERNE FREM I LYSET, SÅ VI BEDRE KAN LEDE HINANDEN TIL KRISTUS, MENER LM'S GENERALSEKRETÆR.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **ILLUSTRATION** FREEPIK

"Samtalen og den stille lytten er forudsætningen for, at LM kan hænge sammen på tværs af generationer."

Det mener LM's generalsekretær, der ønsker sig mere medvandring i alle former på tværs af aldersgrupperne i LM. Ja, faktisk er det helt nødvendigt, mener han:

"Vi lever jo ikke på en øde ø. Vi er nødt til at vandre sammen på tværs af generationerne. Også selvom vi er forskellige. Det er jo også hele legeme-tankegangen i Det nye Testamente: At vi hver især hjælper til med det, som Gud har givet os."

PLADS TIL UENIGHED ER SUNDT

Både i sin nuværende stilling og som tidligere sognepræst har Søren Skovgaard Sørensen været i samtaleforløb, hvor han skulle vejlede og hjælpe mennesker i en konkret, vanskelig situation. Medvandring er dog noget mere permanent, hvor begge parter både vejleder og modtager. Her er der ikke nødvendigvis en krise ligesom i sjælesorg, men de to personer har taleret ind i hinandens liv. Her kan der nemt opstå uenighed, erkender generalsekretæren:

"Men uenighed er godt. For der vil altid være forskellige holdninger, og når vi er uenige, får vi holdningerne gjort synlige, så forskellighederne ikke tabuiseres, men man i stedet får et større udblik og åbner for nye vinkler."

Det er netop i uenighederne, at der er en særlig mulighed for, at man kan vejlede hinanden. Her drager han en parallel til den måde, Jesus vejledte de to Emmausvandrere, som vi hører om i Lukasevangeliet 24.

"Jesus og Emmausvandrerne var ikke som sådan uenige. Men vi kan lære af Jesus, der ikke var hurtig til at komme med det svar, de to disciple trængte mest til. Han tog sig tid til at bruge Bibelen til at åbne samtalen. Han gav plads til, at de kunne sætte ord på deres sorg og skuffelse og på deres uopfyldte drømme, før han brugte det gunstige øjeblik og fortolkede Bibelen."

LYT TIL HINANDEN

Medvandring på tværs af generationerne er stadig en sjældenhed i LM, selvom emnet er efterspurgt i flere af de kristne foreninger, som LM normalt samarbejder med. I LMBU har emnet også været et fokusområde i flere år. Og spørger man LM's generalsekretær, er det med god grund, at medvandring er i fokus netop i vores tid.

"Vi lever i en tid, hvor mange lever enten helt alene eller kun har fællesskab med deres egen generation. Det er også en risiko i LM. Det er jo meget nemmere at styre menigheden, hvis alle i ledelsen ligner hinanden. Men så får vi ikke de forskellige gaver frem, som Gud har givet os, så vi på tværs af generationerne kan vokse op til hovedet, som er Kristus."

Derfor anbefaler han, at flere fra LM's forældre- og bedsteforældregenerationer tager initiativ til at tale med dem, som er yngre. Det behøver ikke være formaliseret i en medvandreraftale, un-

derstreger han. Målet er først og fremmest, at man lytter til hinanden på tværs af generationerne, ønsker at forstå hinanden på bedste måde og ønsker at vokse i fællesskab i troen.

”Mange unge spørger efter ældre i deres liv. Det kan være små korte snakke i ny og næ, men det kan også være sat mere i system. Det behøver ikke følge et bestemt skema – bare det har sit udgangspunkt i Kristus,” opmuntrer han og anbefaler Ole-Magnus Olafsruds bog *Medvandring* som en resurse til dem, der gerne vil klædes mere på til et medvandrerforløb. ■

^ Når vi taler sammen, opdager vi også forskelligheder og uenigheder – men det er slet ikke så skidt, mener Søren Skovgaard Sørensen.

MAGNUS HAAHR NIELSEN
ARKITEKT OG FORMAND FOR LMBU
MAGNUS.HAAHR.NIELSEN@GMAIL.COM

"SE, JEG GÅR **TIL GALILÆA"**

I foråret døde min mormor og blev begravet fra Ølgod kirke. En måneds tid forinden havde jeg været til påskegudstjeneste samme sted, hvor præsten forkyndte påskeevangeliet med Jesu ord efter opstandelsen: “Se jeg går til Galilæa”. Det er et overraskende budskab, for hvorfor lod Jesus sig ikke hylde i Jerusalem efter sin opstandelse? Han valgte at gå til Galilæa for at møde sine venner midt i deres hverdag til et måltid mad, for at tale om det, der var sket, og om disciplenes nye situation.

Når jeg var hos min mormor og morfar og spiste havregrød ved køkkenbænken, og de læste et stykke fra Bibelen, blev troen på Gud anderledes nærværende end så mange andre steder, jeg som barn og ung mødte forkyndelsen af evangeliet. Min morfar kunne efter bibellæsningen finde på at stille et spørgsmål om betydningen af dagens tekst, og efter jeg havde givet mit bedste svar, forklarede han kort betydningen. Da jeg blev teenager, fortalte min morfar om sin ungdoms anfægtelser og om, hvordan han fandt hvile hos Gud. Gennem dette og i andre situationer lukkede mine bedsteforældre mig ind i deres tro og tillid til Gud.

Jesus gik til Galilæa for at møde sine venner: Jeg blev mødt af mine bedsteforældre i en trosvandring på tværs af generationer. Gud vil også møde dig eller lade andre møde ham gennem dig. I hverdagen, over et måltid, på en gåtur og i et simpelt vidnesbyrd om, at Jesus er livets herre. Da jeg stod ved min mormors grav blev hun for mig et vidnesbyrd om, at Jesus er troværdig, når han siger: “Jeg er opstandelsen og livet”.

KAN BLIVE **ULOVLIGT AT FRAVÆLGE** PRÆSTER PÅ GRUND AF KØN

MAN RISIKERER AT **INDSKRÆNKE DEN TEOLOGISKE RUMMELIGHED I FOLKEKIRKEN**, MENER LM'S GENERALSEKRETÆR.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** FLICKR.COM / CHRISTIAN ROAR PEDERSEN

Flere missionsbevægelser ønsker at bevare friheden til at fastholde den teologiske modstand med kvindelige præster.

Det skal ikke længere være muligt at fravælge en ansøger til en præstestilling i folkekirken alene på grund af kønnet.

Det mener et flertal af biskopperne såvel som begge formænd fra henholdsvis Landsforeningen af Menighedsråd og Præsteforeningen

Siden 1978 har præstestillinger i folkekirken og trossamfundene været undtaget loven om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse. Men det kan måske snart blive anderledes, for Kirkeministeren er klar til at fjerne undtagelsen fra ligebehandlingsloven, hvis folkekirken ønsker det.

Men paragraffen har stor betydning, lyder det fra missionsbevægelserne, der i stedet for at afskaffe paragraffen efterspørger, at man uddyber, hvad den handler om.

UNDTAGELSE HANDLER OM RUMMELIGHED

"Vores menighedsråd ansætter ikke efter køn, men efter forkyndelse," siger biskop over Aalborg Stift Thomas Reinholdt Rasmussen til Danmarks Radio. Han mener heller ikke, menighedsråd, der af teologiske årsager ikke ønsker en kvindelig præst, har brug for paragraffen.

"De skal vælge den præst, som de synes, forkynder evangeliet tydeligt hos dem. Og det må være det eneste kriterium, vi går efter."

Men så er enkelt er det ikke, hvis man spørger LM's generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen:

"Undtagelsen handler om at give plads til forskellige kirkesyn og teologi," fortæller han til *Kristeligt Dagblad*. Han mener, at man underminerer legitimiteten af det konservative syn i folkekirken, hvis man fjerner undtagelsen. Det vil resultere i en mindre rummelig folkekirke, uddyber han.

Også Indre Missions formand udtaler til *Kristeligt Dagblad*, at undtagelsen giver frihed til at fastholde den teologiske modstand mod kvindelige præster. ■

En folkekirkepræst kan sagtens leve i et forhold med flere, mener biskop Henrik Wigh Poulsen.

Biskop ser ikke noget problem i polyamorøse præster

DET VEDKOMMER JO IKKE MIG, HVIS VEDKOMMENDE ER **EN GOD OG SAMVITTIGHEDSFULD PRÆST**, SIGER AARHUS-BISKOP.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** FREEPIK

Det er ikke vigtigt, om en folkekirkepræst lever i et polyamorøst forhold – et forhold mellem flere personer end to. Den mener Aarhus-biskop Henrik Wigh Poulsen.

”Det vedkommer jo ikke mig, hvis vedkommende er en god og samvittighedsfuld præst, der er blevet kaldet i en menighed og har været åben omkring sine forhold, så har jeg ikke et problem med at give en kollats (kaldsbrev, *red.*).”

IMOD KIRKENS LÆRE

Biskoppen udtaler sig, efter at Kristeligt Dagblad har spurgt de danske biskopper, om en person, der lever i et polyamorøst forhold, kan blive præst i folkekirken.

Det sker, efter den svenske teolog Lina Landström har stillet samme spørgsmål til Svenska Kyrkans 13 biskopper. Men hvor det kun var én dansk biskop, der svarede på spørgsmålet, svarede ni svenske biskopper til gengæld. Heraf var flertallet ikke positivt stemt.

”De mener, at en person, som lever i en polyrelation, forbryder sig mod Svenska Kyrkans tro og lære,” skriver Lina Landström i et læserbrev i *Kyrkans Tidning* og kalder deres nej for diskrimination.

I Danmark er Aarhus-biskoppen også mere tilbageholdende, når det gælder et egentligt velsignelsesritual for polyamorøse.

”Jeg har for lidt indblik i, hvad det handler om, og der er så meget nyt, jeg mangler svar på – hvordan forholder man sig til at elske og ære hinanden?” spørger han. ■

TEGNESERIE OM MISSIONÆRBØRNS SVÆRE LIV VINDER PRIS

En tegneserie om missionærbørns traumatiske historier blev kåret som årets tegneserie i Norge i juni. Tegneserien med navnet: *O bli hos meg* skildrer ti forskellige autentiske beretninger fra missionærbørn, der i dag er mellem 40 og 100 år. Historierne handler om børnenes savn og ensomhed, mens de boede på kostskoler og i lange perioder ikke så deres forældre, der var udsendt til et missionsarbejde.

I dag er det almindeligt, at børnene rejser med deres forældre og bor sammen med dem.

PROMISSIO FÅR 700.000 TIL AT HJÆLPE TØRKERAMT ETIOPIEN

FOTO: PIXABAY

Promissio har fået 700.000 kroner til i samarbejde med Mekane Yesu-kirken i Etiopien at hjælpe den tørkeramte Wabe Batu-synode med hovedbyen Dodola, hvor Promissio støtter en bibelskole.

Ligesom resten af Afrikas Horn er området i fare for at blive ramt af det, som FN kalder den værste sultkrise i 70 år på grund af fejlslagne regntider. Pengene skal bruges på nødhjælp til nødstedte familier i området. Bag bevillingen står Civilsamfund i Udvikling (CISU).

Afskedigede missionærer bliver i Cambodja

MONICA OG SIMON KRONBORG HAR INDGÅET AFTALE MED **OPERATION MISSION** EFTER LM-EXIT.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** PRIVAT

Selvom familien Kronborg ikke er ansat af LM mere, har de valgt at blive i Siem Reap, hvor de har boet i i fire år.

I foråret valgte LM's Landsstyrelse at trække en kontraktforlængelse med Monica og Simon Kronborg tilbage. Familien rejser dog ikke hjem fra Cambodja, som de har været udsendt til siden 2018, men har i stedet indgået aftale med Operation Mission (OM). Det fortæller familien selv i deres facebook-gruppe.

"Det betyder meget for os, at vi ikke kommer til at arbejde alene, men at vi har nogle der bakker os op og støtter os," lyder det fra familien, der med den nye arbejdsgiver selv skal finansiere deres løn.

"Vi takker Gud for, at han har lagt det hele til rette for os, og vi stoler på, at han også fremover vil sørge for os," skriver de.

Også OM glæder sig over samarbejdet med Monica og Simon Kronborg:

"De er erfarne og dedikerede missionærer med et klart kald til de mennesker, de rækker ud til hver dag, og det er en ære for os at kunne være med til at facilitere, at de kan fortsætte dette vigtige arbejde, så flere mennesker i Siem Reap kan lære Jesus at kende," fortæller landsleder i OM Danmark Helle Rønne Samuelsen. ■

Markusskolen i Esbjerg søger en pedel 1. november 2022

Se stillingsopslaget på www.markusskolen.dk

Har du spørgsmål til stillingen, er du velkommen til at kontakte skoleleder Henning Høgild på tlf. 75 15 44 00.

Landssekretær til Ordet og Israel

Elsker du Bibelen og Israel?
Kan du tage ansvar for økonomi, administration og personale i en veldrevet organisation med et stort og engageret bagland?
Så kan det være, du skal være vores nye landssekretær. Frist 03.10.2022. Se hele stillingsopslaget på **www.ordetogisrael.dk**

ordet & israel
bibelen · folket · landet

24/12

FORUDBESTIL NU

Bestil 24:12 senest 30. sept. og få gode rabatter:

100+ stk.: 20 kr./stk.
50-99 stk.: 25 kr./stk.
25-49 stk.: 30 kr./stk.
Normalpris: 49,95 kr.

Et indbydende julemagasin. Velegnet til uddeling.

Bestilles på lohse.dk/24-12-2022

ØKONOMISK KONSULENT ANSAT PÅ LM'S SEKRETARIAT

Bent Enevoldsen er ansat i en 20-procent stilling som økonomisk konsulent på LM's sekretariat. Hans opgaver er at bistå med administrative funktioner blandt andet på gaveområdet.

Samtidig med stillingen i LM fortsætter han som forretningsfører på LMH.

TO MISSIONÆRBØRN FØDT

Søndag den 28. august fik Peru-missionærerne Julie og Emil Solgaard datteren Rakel. Familien Solgaard, der i forvejen tæller børnene Lukas på fire år og Mirjam på knap to år, er i Danmark på orlov. Sidst i oktober forventer de at vende tilbage til Cuzco i Peru, hvor de arbejder med nybrudsarbejde i den lutherske kirke.

Torsdag den 25. august fik Sara og Filip Friis Børty i Grønland en søn.

Sara, der arbejder som KFS-sekretær i Nuuk og er tilknyttet LM, holder barselsorlov til den 23. april 2023. Parret har i forvejen sønnen Nohr på to år.

RETTELSE

I *Tro & Mission* nummer 8 citerede vi missionær i Tanzania Charlotte Bech for ordene "Hvis ikke jeg var der, var der ikke store chancer for, at de kunne mødes, da kirken og masaierne traditionelt er fjender." Desværre beror citatet på en misforståelse, der ikke blev opdaget, før magasinet var trykt. Det udtrykker således hverken Charlotte Bechs ord eller holdning.

Tro & Mission beklager fejlen.

HANNE TERP LEGARTH
LEDER AF KRISTENT PÆDAGOGISK INSTITUT
HANNE@KPI.DK

GUD BLIVER VED MED AT **VÆRE MED I BILEN**

Min datter har for nylig fået kørekort. Hun er 17 år, så jeg skal stadig sidde ved siden af og være opmærksom sammen med hende, når hun kører. Det er en ret fin overgangsordning, som kan hjælpe med at opdrage os forældre til at give slip på kontrollen.

Hvis jeg skal være helt ærlig, føles det mere krævende at sidde ved siden af den nye bilist end selv at køre bilen. Ligesom det kunne opleves mere krævende at få hjælp til at bage boller eller skrælle gulerødder, da børnene var små. Det er nogle gange bare nemmest at gøre det selv.

Men det er meningsfuldt at sidde der ved siden af eller få hjælp til at bage bollerne. Ikke nok med at det kan være gode stunder, man får sammen, så er der også en stor betydning i at se børnene vokse med opgaven og ansvaret. De har brug for at blive vist den tillid, hvis de skal blive selvstændige og kompetente til det, livet byder dem.

Jeg tænker, at Gud nok har det på lidt samme måde. Han kunne noget nemmere have gjort det hele selv og ikke have inviteret os ind i opgaverne. Han kunne vise sig i pomp og pragt, så ingen kunne være i tvivl om hans eksistens. Men hans strategi er en øjenhøjde-strategi, hvor han vælger at møde mennesker gennem mennesker. Sådan har det været gennem hele historien – også da han selv valgte at blive menneske. Jeg tror, det handler om, at han ikke vil tvinge sig igennem. Han vil komme på en måde, så vi føler os mødt i øjenhøjde og ikke fra en magt-position. Men jeg tror også, han gør det på den måde, for at hans børn skal have lov at vokse med opgaven.

Når Gud inviterer os til at tjene ham, giver han os mulighed for at vokse. Han viser os tillid og inviterer os ind i et meningsfuldt samarbejde. Men modsat børneopdragelsen er det ikke meningen, vi på sigt skal kunne klare os uden ham og styre bilen helt selv. Han vil blive ved med at være med i bilen, og når vi vokser med opgaverne, vokser vi længere ind i relationen og afhængigheden af Gud.

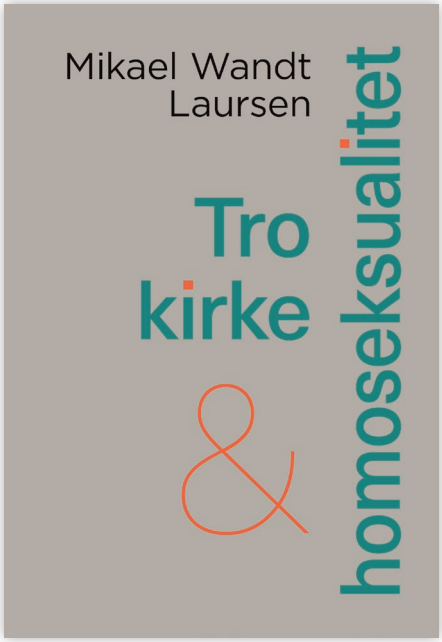

MIKAEL WANDT LAURSEN:
TRO, KIRKE & HOMOSEKSUALITET
PROREX 2022
182 SIDER – 199,95 KRONER

Generalsekretær for Frikirkenet Mikael Wandt Laursen har skrevet en bog, hvori han gerne vil "udvide vores perspektiv, udfordre vores mentalitet og se vores teologiske fundament fra nye vinkler", når det gælder spørgsmålet om homoseksuelle i de kristne menigheder. Det er et udmærket ærinde, som tiden tvinger os til at beskæftige os med.

Laursen ønsker at være tro mod Bibelens budskab om seksualitet og ægteskab. Hans vejledning tager klart udgangspunkt i bibelske tankegange. Det glæder mig, og det gør bogen relevant på en helt anden måde, end hvis det ikke var tilfældet. Deri rammer den plet i forhold til den spænding, kirken befinder sig i mellem Bibelens karske vejledning og den imødekommende tilgang til alternativ seksuali-

Kristusfokuseret bog taler for mere dialog med dem, vi er uenige med

JEG HAR SYMPATI FOR LAURSENS ØNSKE OM AT **GÅ LANGT FOR AT INKLUDERE HOMOSEKSUELLE** I EN KIRKELIG SAMMENHÆNG. MEN JEG MENER DOG, DET BLIVER SVÆRT PÅ GRUND AF DEN AKTUELLE KULTURELLE KONTEKST I DANSK KIRKELIV.

ANMELDELSE PETER NISSEN

tet, der er udbredt i nutidens danske medier og samfund.

INKLUDERENDE BIBELTROSKAB

Bogen er inddelt i tre dele. I første del "Mennesket" vil Laursen vise os mennesket bag homoseksualiteten, og med udgangspunkt i Paulus' undervisning i 1 Kor 8-10 opfordrer han os til at "danse" mere med dem, som udfordrer vores grænser; det vil sige: være villige til at flytte os sammen med dem, være mere inkluderende og Kristus-fokuserede i mødet. Laursen har mange gode forslag her, samtidig med at han indrømmer, at det er en svær øvelse. Han taler generelt for respektfuld åndsfrihed og mere dialog med dem, vi er uenige med – at turde være uenige på en respektfuld måde. Det synes jeg, peger på en god vej frem.

I anden del "Ordet" underviser han os i Bibelens omtale af homoseksualitet, herunder spørgsmålet om vielse og cølibat. Laursen er god til at pege fingeren indad og at gøre opmærksom på vores svagheder i at omsætte Bibelens anvisninger på en kærlig måde. Det skaber en ydmyghed i forhold til emnet, og bogen er generelt præget af en sympatisk ydmyg tone, som er gavnlig i forhold til disse spørgsmål.

I den sidste del "Kirken og den homoseksuelle" forsøger Laursen at finde en vej for kirken og den homoseksuelle i kirken. Her bliver det virkelig grumset, og man fornemmer, at Laursen med en hårfin balance øver sig i at finde en vej i et stærkt følsomt farvand. Selvom jeg har sympati for Laursens mange gode råd og ønske om at gå langt for at inkludere homoseksuelle i en kirkelig sammenhæng, bliver det svært på grund af den aktuelle kulturelle kontekst, dansk kirkeliv befinder sig i.

HOMOSEKSUALITET MÅ IKKE BLIVE ET NEUTRALT EMNE

Det handler om, at både fri- og folkekirkemenigheder i vores tid kæmper med at sætte grænser og dermed respektere, at kirken har et grundlæggende kald til at være de helliges forsamling. Vi lever i en tid, hvor grænsedragning, kirketugt, ledelsesautoritet og kristen oplæring/opdragelse har svære vilkår. Min frygt er, at den stærke imødekommenhed, Laursen opmuntrer til, kan skabe åndelig udglidning. Vi skal bestemt udrydde falske skel og fordomme. Vi skal bestemt være åbne og respektfulde og give plads til, at folk er på vej. Men spørgsmålet om homoseksualitet er ikke og må ikke blive et neutralt emne på linje med mad og musikstil (et såkaldt *adiaforon*, jf. 1 Kor 8-10), som kristne bare kan have forskelligt syn på.

Mit forslag er, at vi i vores tid og samfund, hvor kirken er så sårbar, genfinder betydningen af det forpligtende medlemskab og den grundige kristne dåbsoplæring; det betyder, at vi er påpasselige med den åndelige inklusion og i stedet skruer op for det menneskelige fællesskab, dialogen og undervisningen uden for og på vej ind i kirken. Her kan denne bog tjene til inspiration. ■

PETER NISSEN
AFDELINGSSEKRETÆR, SØNDERJYLLAND-FYN OG LANDSSEKRETÆR I KNUS
PEN@DLM.DK

INGENIØR HAR BIBELEN **MED PÅ KONTORET**

HENNING ANDERSEN FRA HERNING MØDER EN HALV TIME TIDLIGERE HVER MORGEN FOR AT **LÆSE I SIN BIBEL, INDEN HAN BEGYNDER ARBEJDET** MED AT RÅDGIVE KUNDER.

TEKST OG FOTO OLE SOLGAARD

Henning Andersen møder de fleste hverdage ind på sit kontor i Hernings bymidte klokken 7.30, fylder et krus med kaffe fra automaten og sætter sig i fred og ro med en åben bibel i en halv time og læser skiftevis i Det gamle Testamente og Det nye Testamente. På den måde kommer han igennem hele Bibelen på to år, først Første Mosebog, så Matthæusevangeliet, så Anden Mosebog, Markusevangeliet og så videre.

Den 63-årige LM'er er rådgivende ingeniør og går op i sit arbejde. Det glæder ham, når kunder er tilfredse, og når projekter lykkes og giver et afkast. Midt i det hele ønsker han at lade sin hverdag præge af Guds ord.

JEG TAKKER GUD FOR MIT ARBEJDE

I dagens læsning har han bidt mærke i ordene fra Matthæusevangeliet 19 om, at "det er lettere for en kamel at komme igennem et nåleøje end for en rig at komme ind i Guds rige," og da disciplene forfærdet spørger om, hvem der så kan blive frelst, svarer Jesus: "For Gud er alting muligt."

"Det viser, at Jesus er fuld af omsorg og kærlighed. Intet er umuligt for ham. Og selvom du er en rig dansker, er der også håb for dig," siger Henning.

Han står gerne ved, at han som selvstændig rådgiver i byggebranchen har tjent en del penge i årenes løb, men han er bevidst om, at det ikke må blive definerende for ham.

"Jeg har ikke min identitet i det, jeg ejer, men i at være Guds barn, ægtefælle, far og bedstefar. Jeg takker Gud for mit arbejde. Han har sat mig som forvalter af det, han har givet mig, også job og penge. Og der er ikke noget af det, jeg ikke kan give fra mig igen," fortæller Henning, der er gift med Alice, far til fire og bedstefar til seks.

JEG ØNSKER AT SKABE VÆRDI

"Faren ved penge er, at man kommer til at tænke for meget på dem. Det afgørende er, om man ser dem som sine egne penge eller Guds. Jeg går efter – på en ærlig og redelig måde – at tjene penge, så de kan gøre gavn. Jeg ønsker at skabe værdi og indtægt for familien og til støtte for missionsarbejdet."

Konkret hjælper han gerne andre med at skaffe økonomiske midler til mission og diakonalt arbejde, hvis der er behov. Han har været medinitiativtager til projektet Godt nyt til tyrkerne, som han fortsat støtter gennem et virksomhedsgavebrev.

GUDS ORD ER MIT FUNDAMENT

Hvis man kigger på Hennings bogreol hjemme i stuen, er det iøjnefaldende, at samtlige cirka 50 bøger af den nu afdøde forfatter Poul Hoffmann har indfundet sig der.

"Hans bøger har været med til at styrke og bekræfte min tro, ikke mindst troen på, at Bibelen er urokkeligt sand," forklarer den læsende byggerådgiver.

Værdien af Bibelen og kristen tro og mission har han fået ind med modermælken. Fra 11-årsalderen og ikke mindst som elev på Løgumkloster Efterskole fik det større og større betydning for ham at have Guds ord som rettesnor.

"Jeg blev overbevist om, at Bibelen er sand, og at Jesus virkelig er opstået fra de døde. Derfor vil jeg bygge mit liv på ham. Siden dengang har det væ-

ret en naturlig rutine at læse og lytte til Guds ord, og det kan jeg gøre uforstyrret her om morgenen," siger Henning, der også mindes sin gymnasietid, hvor hans mor stod op og læste et andagtsstykke for ham, mens han spiste morgenmad.

Siden 1985 har Henning i øvrigt været engageret i LM's arbejde, primært i Herning, hvor han lige er stoppet som formand for LM-Kirken Herning, men blandt andet også i bibelcampingudvalget i Virksund og lige nu i afdelingsstyrelsen for LM Vestjylland. ■

^ Mens Henning gik på efterskole, blev han overbevist om, at Bibelen er sand, og at Jesus virkelig er opstået fra de døde. Derfor vil han bygge sit liv på ham.

HENNING ANDERSEN

- 63 år
- Gift med Alice
- Rådgivende ingeniør
- Er med i LM Vestjyllands afdelingsstyrelse
- Medskribent på artiklen "Giv med glæde" i magasinet Budskabet, nummer 3 2022

HENNINGS SYN PÅ LEDELSE I KRISTENT REGI:

"Hvis noget skal fungere, skal der være ledere, og de skal alle stå under andres tilsyn. Jeg er bange for strukturer, der er båret af enkeltpersoner. Ledelsen skal bredes ud, så ingen bliver magtfuldkommen. Og så er det vigtigt at kunne bøje sig for hinanden."

<

"At jeg er klædt på som en masai, viser, at jeg er en af masaifolket, der kender masai-traditionerne," siger Paulo Kurupashi.

Mit masaitøj giver mig mulighed for at dele min tro på bopladserne

UD OVER AT DELE EVANGELIET ARBEJDER PAULO KURUPASHI OGSÅ FOR AT **SKABE FRED MELLEM FORSKELLIGE BEFOLKNINGSGRUPPER** I DET SYDLIGE TANZANIA.

TEKST OG FOTO KAJA LAUTERBACH, ISTOCKPHOTO

Mange masaier i det sydlige Tanzania lever i konstante konflikter. Både med andre nomadestammer, med fastboende landmænd, der dyrker markerne, og med myndighederne.

Det fortæller Paulo Kurupashi, der er koordinator for den lutherske kirkes evangelisationsarbejde blandt nomader, MUWA.

Han tilføjer, at det endda nogle gange udvikler sig til væbnede konflikter.

"Masaiers hjerte hænger ofte ved deres køer. Køerne er deres livsgrundlag, og de vil gerne have så mange som muligt – også selv om de skal stjæle dem. Bare det ikke er en anden masai, man stjæler fra," siger han.

"Men det er ikke noget problem at stjæle køer fra ikke-masaier."

FÅR RESPEKT, FORDI HAN SELV ER MASAI

46-årige Kurupashi, der selv er masai og ofte går klædt i masaiernes traditionelle klædedragt, har arbejdet i MUWA siden 2007. Han begyndte som lærer på Ilambilole Bibelskole for nomadestammer, hvor han senere blev skoleleder, og han underviser stadig på skolen samtidig med arbejdet som koordinator.

En del af opgaven som koordinator er at planlægge evangelisationsture til masaiernes bopladser i det sydlige Tanzania, og hvis der er plads i kalenderen, tager Kurupashi også selv med på turene.

Han oplever, at masaitøjet kan være en indgangsdør både ved besøg på bopladserne og ved snakke med masaiernes ledere.

"Vores folk har ikke let ved at tro på noget, der kommer fra andre stammer, men at jeg er klædt på som en masai, viser, at jeg er en af masaifolket, der kender masai-traditionerne. Så har jeg en naturlig respekt, og folk kommer for at lytte, når jeg underviser," forklarer han og tilføjer, at det også åbner døre at være sammen med missionær Jacob Frost.

"Det vækker nysgerrighed med en hvid og en masai sammen – og hans hudfarve viser tydeligt, at han ikke er fra en fjendtlig nomadestamme."

Den anden gren af arbejdet er at tilrettelægge undervisningen på bibelskolen. Her betyder det meget for ham at hjælpe eleverne til at få et personligt forhold til Gud og ikke bare et eksamensbevis. Det lærte han vigtigheden af, da han var i en slags praktik som lærer på Luthersk Missions Højskole for en del år siden.

"Det afgørende for, om man er evangelist, er hverken eksamensbeviset, eller om man er ansat i den lutherske kirke. Det handler om et kald fra Gud, og jeg opfordrer eleverne til at gå hjem,

FÆRRE STRIDIGHEDER MELLEM STAMMERNE

Regeringen i Tanzania giver kirken en stor del af æren for, at der er blevet færre stridigheder mellem nomader og fastboende landmænd.

Det fortæller Eblo Msungo, der de sidste 12 år har været skoleleder på Ilambilole Bibelskole, som blev oprettet i 1997.

"Vi optager elever fra forskellige stammer, og vi lærer dem at respektere hinanden. Fordi Gud er den eneste gud, og alle mennesker er lige over for Gud, og evangeliet er for alle," siger han.

"Det vigtigste er at uddanne tjenere for Gud, men vi oplever også, at vores elever bliver ledere andre steder. Det sker, fordi eleverne ændrer deres opførsel, når de får et personligt forhold til Gud, så de bliver bedre mennesker i samfundet"

»

Det afgørende for, om man er evangelist, er hverken eksamensbeviset, eller om man er ansat i den lutherske kirke. Det handler om et kald fra Gud.

arbejde og i fritiden fortælle om Jesus, hans kærlighed og frelsen i ham," siger Kurupashi.

KVINDER OG BØRN BLIVER DØBT, MEN KUN FÅ MÆND

Evangelisations-koordinatoren glæder sig over, at mange masaier bliver kristne. Han fortæller, at i 2021 nåede evangelisterne fra MUWA rundt til 6.000 mennesker, og 100 blev døbt – flest kvinder og børn.

"Ofte tillader mændene, at kvinder og børn på bopladsen bliver døbt, mens de selv – som min egen far – venter og ser tingene an og først bliver døbt langt senere," uddyber han. Han forklarer, at en væsentlig grund er, at en masai, der bliver kristen, forlader traditionerne og for eksempel holder op med at betale køer til medicinmanden. Han bliver derfor af mange ikke længere regnet for en masai, og de smider ham måske ud af landsbyen og stammen.

"Men når de oplever, at de kristne ikke dør, selv om de ikke bringer dyre ofre til medicinmanden, men får et godt liv, fordi Jesus beskytter dem, ønsker de at høre mere. Og måske tager de så selv imod ham," siger han.

Masaier er kun en ud af mange nomade-stammer i Tanzania. MUWA-evangelisterne går også til andre stammer som for eksempel barabaig-stammen.

"Dér er der kun få kristne endnu, og der er brug for, at nogle af deres egne, der kender sprog og kultur, går med som prædikanter," siger Kurupashi.

OPFORDRER TIL AT BLIVE BOFASTE OG UDVIKLE SAMFUNDET

Udover at forkynde evangeliet om frelsen i Jesus for masaierne opfordrer Kurupashi dem også til at blive bofaste og til at satse på udvikling af deres del af samfundet.

"Hvis man bliver på ét sted, har man mulighed for at bygge kirker og skoler og bore brønde. Dem mister man, hvis man flytter," uddyber han.

"Det giver også færre konflikter med landmænd, der dyrker jorden, hvis man holder op med at flytte efter vand og græs og i stedet holder sit kvæg inden for et afgrænset område. Der bliver jo flere og flere mennesker og dermed mindre uopdyrket land."

Med sit indgående kendskab til masaiernes levevis kan han også rådgive myndighederne i spørgsmål om samspillet mellem nomader og fastboende tanzaniere. ■

Jakobs Blomster-forum
Farverivej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Kender du en blind eller svagsynet...? Så henvis til **KABB!**

- Bibelen og kristen litteratur på CD-lydbog
- Gratis udlån til blinde og svagsynede
- Mere end 1100 titler - og altid nye på vej
- Katalog på www.kabb.dk
- Årligt sommerstævne

Kristeligt Arbejde Blandt Blinde
tlf.: 7591 0255
post@kabb.dk
www.kabb.dk

KABB
DE SKAL SE GUD

Johannesskolen i Hillerød søger pædagog

Vi søger en pædagog pr. 1. nov.
Ansøgningsfrist: 12. sept. 2022.
Se mere på vores hjemmeside:
www.johsskolen.dk

JOHANNES SKOLEN

penta byg a|s
HOVED- OG TOTALENTREPRISER
pentabyg.dk

EFTERSKOLERNES DAG 2022

Hvad kan en kristen efterskole gøre for dit barn?
Kom og besøg os søndag d. 25. september kl. 13 - 17

SÆDDING EFTERSKOLE
Begejstring for livet!

SOLGÅRDEN
– forvandlende fællesskab

lme
løgumkloster efterskole

STUBBEKØBING EFTERSKOLE

SE MERE PÅ SKOLERNES HJEMMESIDER
WWW.LME.DK - WWW.SAEDDING.DK - WWW.SOLGAARDEN.DK - WWW.STUBBEKOEBINGEFTERSKOLE.DK

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen er udbyttebetalende og har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere på vores hjemmeside: www.mwcompounders.dk

Kontaktpersoner:
Johannes Møller: 61 76 69 05 Dan Wejse: 26 83 37 44

Leder du efter nyt job?
Vil du udfordres, støttes, lære nyt og lære fra dig?
Ser du alle mennesker som værdifulde - præcis som de er?

Vi søger en ny medarbejder

Bliv en del af en arbejdsplads med...
- Høj faglighed, tætte samarbejdsrelationer, sparring og supervision.
- En stærk og støttende kultur, hvor vi som medarbejdere bærer i flok.
- Stort fokus på at vores arbejdsplads er beboernes hjem.
- Hverdag, fest, struktur og traditioner - ja, alt det livet er!

Vi søger efter dig, der...
- er nysgerrig på arbejdet med mennesker med funktionsnedsættelser.
- har lyst til at indgå i tværfagligt team af kompetente medarbejdere.
- ser alle mennesker som unikke og værdifulde.
- er pædagogisk eller sundhedsfagligt uddannet.

Praktisk:
Ansøgningsfrist 16. september kl. 12.00

Kontakt os endelig, hvis du har spørgsmål.
Ledelse: Preben Nielsen tlf. 2021 1860 /
Jette Nielsen tlf. 2293 0130
jp@elmebo.dk

Læs mere om den spændende stilling på **www.elmebo.dk**

ELMEBO
Mere end en institution - et rigtigt hjem!

Kristelig Handicapforening

Virksomheds-konsulent
– til arbejdsgiverforening i vækst

Arbejdsgiverforeningen KA og KA Pleje oplever stor interesse fra små og mellemstore virksomheder. Derfor har vi brug for en virksomhedskonsulent.

Opgaverne
- kontakt til virksomheder, der er potentielle medlemmer
- udvikle og iværksætte hvervekampagner
- afholde informationsmøder
- deltage i messer
- gennemføre medlemsbesøg

Se mere på ka.dk/ledigestillinger
Tiltrædelse hurtigst muligt.
Ansøgningsfrist: 14. september 2022.

KA HOVEDORGANISATION
- PLADS TIL SELVSTÆNDIGE TANKER

HOVEDORG. Alsvej 7, DK-8940 Randers SV
Tlf.: 82 132 132
www.ka.dk

TRO & MISSION
Udgives af Luthersk Mission,
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
dlm@dlm.dk / 48 20 76 60
www.dlm.dk

TRYK
Jørn Thomsen Elbo
Oplag 2.700.
ISSN 2446-4147
ISSN 1601-975X (Tro & Mission online)

ANSV. REDAKTØR
Nicklas Lautrup-Meiner
nlm@dlm.dk / 22 54 02 75

REDAKTION
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Amalie Puggaard Poulsen, grafiker

Ideer og artikelforslag modtages gerne på tm@dlm.dk / 48 20 76 80.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.
Bibelcitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

ABONNEMENT
Danmark: 425 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 200 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 525 kr. pr. år.
Netabonnement: 200 kr. pr. år (unge under 30 år: 110 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingsservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

ANNONCER
Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 20. september 2021.
Se priser og betingelser på troogmission.dk.

NÆSTE NUMMER
Tro & Mission nr. 12/2022 udkommer 30. september.

KODE TIL TRO & MISSION ONLINE
3. kvartal 2022: 2022T&M-3kvt
2. kvartal 2022: 2022T&M-2kvt

STØT LM
Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dlm.dk/stoet.

KIRSTEN HANSEN
ØKONOMIMEDARBEJDER
KH@DLM.DK

MEGET TAKNEMMELIG FOR **SAMARBEJDET** MED GIVERNE

Hvad fylder i dit arbejdsliv for tiden?
To store skattesager. Den ene gælder omgørelse af 500 gavebreve, hvor jeg var i kontakt med 324 givere sidste efterår. Denne sag blev godkendt i marts. De sidste 130 givere skal jeg i kontakt med her i efteråret.

Den anden sag gælder 60 givere, som blev udtrukket til kontrol i februar. Her har jeg dokumenteret hver eneste gave over for SKAT, der nu har godkendt det.

Hvad er dine planer for den kommende tid?
Nu står den på afslutning af gavebrevskontrol. Kontrol af gavebreve er en proces fra april til september, hvor den største arbejdsmængde ligger i september.

Er der noget, som har glædet dig særligt på det seneste?
Jeg er meget taknemmelig for samarbejdet med giverne og deres villighed og hjælpsomhed i forhold til omgørelsen af gavebreve. Det har virkelig gjort administrationen lettere.

Er der et forbøns- eller takkeemne, du gerne vil dele?
Tak for LM'ernes store giversind.

Hvad laver du i fritiden?
Folkedans er meget vigtig for mig. Jeg danser mig simpelthen glad, ligesom man kan synge sig glad.

Ud over det betyder det meget for mig at være ude i naturen, og jeg kobler fuldstændig fra med havearbejde. Jeg løber og er på vej mod mit fjerde marathon. Jeg er også med i et team, som planlægger kristne pilgrims-vandreture i Græsted.

Derudover er jeg leder i juniorklubben i Indre Mission i Græsted, og det er en kæmpe gave at være med der.

Er der et bibelvers, du er særligt glad for?
Esajas 54,10: For bjergene kan rokkes og højene vakle, men min troskab mod dig rokkes ikke.

Det har været mit vers i mange år. Jeg har rejst meget i Italien, og verset bliver ekstra stort, når jeg står og ser på store klippeformationer, der ikke ser ud til at kunne rokkes. Men skulle det ske, står Guds ord fast.

TRO & MISSION
INDUSTRIVÆNGET 40
3400 HILLERØD

FOTO: JARED TARBELL

TEMA: **MEDVANDRING**

Vi hylder den stærke ener. Individet, der kan cykle hurtigere, klare mere, tale bedre for sig og så videre end alle de andre. Men individualismen har også en bagside: Mange – særligt de 16-29 årige – føler sig ensomme.

I Bibelen er der også stærke enere, men alligevel lyder det, at det er bedst at være to, så man kan slide sammen og hjælpe hinanden, når bakken bliver for stejl for den ene.

I temaet i dette nummer ser vi nærmere på, hvordan og hvilken betydning det kan have, når mennesker vandrer sammen i troen.

»

Hellere to end én, de får god løn for deres slid. For hvis de falder, kan den ene hjælpe den anden op.

PRÆDIKERENS BOG 4,10